

Gods werk gaat door

Periodethema: God blijft trouw
Zacharia 4

UITLEG VAN DE TEKST

Voor meer informatie over Zacharia verwijst ik naar de uitleg van Zach. 3. Aan het begin van dit hoofdstuk lezen we dat de Engel, Die met de profeet sprak, terugkomt en hem wakker maakt (vers 1). Het is nodig dat de profeet klaarwakker is, want het visioen dat hij nu te zien krijgt, verschilt nog al van de andere visioenen. Daarin is er volop bedrijvigheid. Als je al die paarden ziet draven, de dreunende slagen van de hamers hoort, de jongen met zijn meetlat ziet rondrennen en de vrouw in de efa ziet rondvliegen, word je vanzelf wel wakker. Hier beweegt bijna niets.

Wat ziet Zacharia in dit vijfde nachtgezicht? De Engel vraagt hem dit te vertellen (vers 2). De profeet ziet een gouden zevenarmige kandelaar, waarvan de lampen branden. Zo'n kandelaar stond in de tempel en moest door de priester brandend gehouden worden. Nu had die kandelaar, die Zacharia krijgt te zien, iets merkwaardigs. Boven de armen van de kandelaar bevond zich een soort reservoir, waaruit olie liep naar de lampen. Dit reservoir werd gevuld met olie uit rijpe olijven die hingen aan twee olijfbomen die aan beide kanten van de kandelaar stonden. Zo werden de lampen zonder toedoen van een mens steeds van olie voorzien en bleven ze branden. Ze werden eigenlijk vanzelf met olie gevuld. Het licht van de kandelaar kon dus niet uitgaan. De olie ziet op de werk van de Geest.

Wat heeft dit Zacharia te zeggen? De Heere geeft Zelf uitleg. 'Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden' (vers 6b). Dat is een heerlijke bemoediging voor Zacharia!

De toestand is immers hopeloos. Jeruzalem en de tempel waren verwoest. En wat was er over van het volk? Een klein aantal was teruggekeerd uit Babel. Ze ondervonden vijandschap. De kandelaar zou nu wel geheel uitdoven. Maar de Heere toont met dit vijfde nachtgezicht dat de tempel en de tempeldienst hersteld zullen worden. Na de nacht van de ballingschap en de duisternis van menselijk tegenwerken zal de HEERE God komen met Zijn licht. Gods werk gaat door. De kandelaar zal weer licht verspreiden, juist waar dat licht gedoofd was. Niet door het organisatietalent van Zerubbábel en ook niet doordat de mannen van Juda de handen ineenslaan, maar door Gods Geest. Dat heeft Zerubbábel moeten leren.

In vers 7 krijgt de profeet te zien hoe de tempelbouw gereed komt. Zerubbábel zal de hoofdsteen of sluitsteen aanbrengen en dat betekent dat de tempel voltooid zal zijn. Dan zal het volk erbij staan en juichen: 'Genade, genade, zij denzelven.' Dit werk is immers door Gods alvermogen geschied. Vers 8 vermeldt dat de Heere verder gaat met het spreken tot de profeet Zacharia. Nadat de Heere beloofd heeft dat de Geest het zal doen, spreekt Hij over de handen van Zerubbábel (vers 9a). Als de Geest gaat werken, komen er mensen in beweging. Zo is Zerubbábel een paar maanden geleden na de prediking van Haggai aan het werk gegaan door de Geest van God. De voltooiing van de tempelbouw onder de leiding van Zerubbábel zal de bevestiging zijn, dat de Heere deze profeet gezonden heeft (vers 9b).

Wat er gebeurt als de Geest aan het werk gaat in mensen en door mensen heen, zien we in vers 10.

Daar houdt de hand van Zerubbábel een tinnen gewicht vast, een paslood. In alle stilte verricht hij getrouw zijn werk. De Heere ziet het met Zijn zeven ogen, die de volle aandacht van de Heere aanduiden, en Hij verblijdt Zich daarin. Veracht de dag der kleine dingen niet (vers 10). In de verzen 11 t/m 14 krijgt de profeet nog wat nadere uitleg over het visioen. Een paar dingen begrijpt hij niet. Dat betreft vooral de twee olijfbomen, die links en rechts van de kandelaar staan en dan in het bijzonder twee takken 'welke in de twee gouden kruiken zijn, die goud van zich gieten' (vers 12). De olie, die de bomen produceren en die vanwege kleur en zuiverheid lijkt op vloeibaar goud, loopt vanaf die twee takken via de trechter in het oliereservoir, van waaruit de kandelaar de brandstof ontvangt. Er komt dus geen mensenhand aan te pas om de olijven te plukken en te stoten. Zacharia weet niet wat die twee takken betekenen. Dan zegt de Heere dat dit de twee olietakken zijn, 'welke voor de Heere der ganse aarde staan'. Ze staan in dienst van de Heilige Geest om de kandelaar te doen branden. Wellicht worden er Zerubbábel en Jozua mee bedoeld, die door de Heilige Geest bekwaam gemaakt zijn om dit werk te doen.

TER OVERWEGING

Het was de taak van de priester om de lampen van de zevenarmige kandelaar in het heilige brandende te houden. Vanuit het Nieuwe Testament (Openbaring 1) kunnen we zeggen dat die Priester de Heere Jezus is.

Hij is Degene, Die wandelt te midden van de zeven kandelaren, zo zag Johannes op Patmos. Dat betekent dat Hij wandelt te midden van Zijn gemeenten en hun lampen brandend houdt, hoezeer men ook probeert om de lampen te doven. Het gevaar is groot dat wij denken de vlam brandende te moeten houden. Dat wij met vereende krachtsinspanning de voortgang van de dienst des Heeren moeten garanderen. De HEERE der heirscharen leert Zacharia en ons: 'Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden.' Dat horen we. God zegt dat Hij Zelf de gemeente zal bewaren. Hij, Die vervult, wat Hij belooft. In het tweede gedeelte van dit hoofdstuk wordt duidelijk gemaakt dat de Geest Zich bedient van mensen. Dat geldt ook op de zondagsschool. Ten diepste heeft de Heere ons niet nodig, maar hij schakelt ons wel in, om zo als een instrument in Gods hand iets te mogen betekenen voor de kinderen. Door Zijn Heilige Geest schenkt Hij gaven om het werk te doen in Zijn wijngaard, dus ook op de zondagsschool. We kunnen met de kinderen bespreken dat we de dag der kleine dingen niet mogen verachten (vers 10a). Wij letten vaak op grote en betekenisvolle dingen. Maar de Heere zegt: Let op die kleine dingen. Die kleine slingersteen van David. De kribbe van Bethlehem. Dat eenvoudige gebed van die jongen. Die enkele woorden van de juf. Veracht het niet!

GELOOFSLEER

De belijdenis van Nicea (het gedeelte over de Heilige Geest) en de Heidelbergse Catechismus zondag 20.